

Årsredogörelse 2022

Stadsrevisionen

Innehåll

Förord	3
Stadsrevisionens uppdrag och organisation	4
Samlad prövning av ansvarstagandet i nämnder och styrelse	6
Granskning 2022	16

Läsanvisning

I denna årsredogörelse redovisas en samlad bild av 2022 års granskningar. Revisorernas bedömningar och ett urval av genomförda granskningar redovisas kortfattat. För ytterligare information hänvisas till de årsrapporter som tagits fram för samtliga nämnder och styrelser. Större granskningar redovisas även i särskilda revisionsrapporter. Rapporterna finns att läsa på webbsidan start.stockholm/revision.

Förord

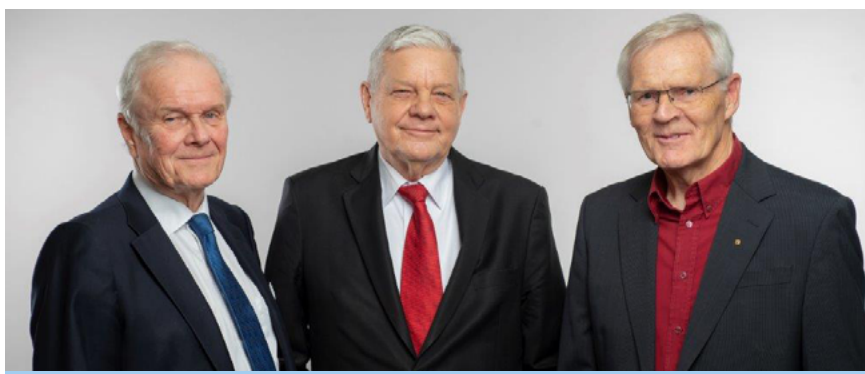
Mandatperioden 2018-2022 läggs till handlingarna. En period där staden hanterat omvärldsfaktorer som inte hör till det normala. En global pandemi, Rysslands invasion av Ukraina samt en våldsutveckling där gängkriminalitet och grova brott blivit vardag i medias rapportering. Hur har staden klarat av att hantera dessa utmaningar?

Våra granskningar visar att staden hanterat pandemin och dess effekter på verksamheten på ett systematiskt sätt samt dragit lärdomar för framtida krisledningsarbete. Några brister har dock noterats, framförallt avseende omsorgen av äldre. Att bemanna verksamheten med rätt kompetens och med god personkontinuitet är och har varit en utmaning. De statsbidrag som tilldelats staden inom ramen för Äldreomsorgslyftet har inte tillfullo nyttjats. Vad gäller flyktingar från Ukraina var staden i tidigt skede redo för att ta emot de kvinnor och barn som söker skydd. Svårare är att bedöma om staden, utifrån sitt åtagande, gjort det som går att göra för att bryta våldets utveckling och för att det ska vara tryggt att vistas i Stockholm.

Revisionen har genomfört ett större antal granskningar under mandatperioden. Ett område som vi i våra riskanalyser uppmärksammat som angeläget att prioritera är stadens arbete för att motverka välfärdsbrott.

Ett arbete som enligt vår uppfattning behöver utvecklas och stärkas.

Staden har en stark finansiell ställning. Stadens låneskuld har dock växt kraftigt under senare år och uppgick vid mandatperiodens slut till nästan 67 miljarder kronor, eller drygt 67 000 kronor per invånare. Investerings- takten har varit hög för att möta behov som följer av en växande stad. Även kostnadsläget har varit högt och bidragit till fördyrningar. Även om investeringar går att motivera är det nödvändigt att prioritera hårt hur stadens ekonomiska resurser ska användas. Vår uppfattning är att staden behöver förbättra sin styrning och uppsikt över större investerings- och verksamhetsprojekt som pågår eller planeras. Det finns flera investeringar och andra utvecklingsprojekt som vida överskridit den ursprungliga budgeten. Som exempel kan nämnas de investeringar som pågår vid Slussen och Katarinaberget. Ett annat exempel är Henriksdals reningsverk dit bland annat nya avloppstunnlar dras från Bromma, för att så småningom möjliggöra att Bromma reningsverk kan avvecklas. Vi revisorer är bekymrade över hur investeringsprojekten har utvecklats över tid och ser med oro på den fortsatta utvecklingen. Vi kommer också uppmärksamt följa låneskuldens framtida utveckling.

Lars Riddervik
Ordförande grupp 1

Ulf Fridebäck
Ordförande grupp 2

Bosse Ringholm
Ordförande grupp 3

Stadsrevisionens uppdrag och organisation

Stadsrevisionen granskar på kommunfullmäktiges uppdrag all verksamhet som bedrivs av Stockholms stads nämnder och bolag. Granskningen sker i den omfattning som följer av god revisionsordning och i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, lag om kommunal bokföring och redovisning samt stadens revisionsreglemente. Den årliga granskningen ligger till grund för revisorernas prövning av ansvar och uttalanden om ansvarsfrihet samt för den samlade bedömningen av stadens verksamhet.

Förtroendevalda revisorer

Kommunfullmäktige väljer 20 revisorer att granska verksamheten. Revisorernas arbete och ansvar fördelas på tre grupper.

- **Revisorsgrupp 1** granskar kommunstyrelsen, servicenämnden och valnämnden. Revisorsgruppen tar även del av resultatet från koncern- och bolagsgranskning för att få en samlad bild av Stockholms stads verksamhet och resultat.
- **Revisorsgrupp 2** granskar avfallsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och utbildningsnämnden.
- **Revisorsgrupp 3** granskar samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorer för stadens bolag väljs från gruppen förtroendevalda revisorer. Det ger förutsättning för att bedriva granskning utifrån en helhetssyn för staden. Inom bolagskoncernen finns moderbolaget Stockholm Stadshus AB och 16 helägda dotterbolag samt ett delägt bolag. För det delägda bolaget, Stockholm Exergi AB, utförs ingen lekmannarevision. Lekmannarevisionen omfattar bolagens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat samt bolagens interna kontroll. En granskningsrapport upprättas. De auktoriserade revisorerna granskar räkenskaper och den interna kontrollen kopplat till rättvisande räkenskaper samt upprättar revisionsberättelser för varje bolag.

Kommunalförbund

Storstockholms brandförsvarsförbund ingår i stadens sammanställda redovisning. Revisionen av förbundet utförs av fyra förtroendevalda revisorer som utses från medlemskommunerna. För perioden 2019–2022 är stadens revisorer inte representerade. Revisorerna biträds av en revisionsbyrå. Revisorerna har lämnat sin revisionsberättelse samt redogörelse för år 2022.

Se sidan 27 för information om vilka revisorer som kommunfullmäktige utsett.

Samlad prövning av ansvarstagandet i nämnder och styrelse

Samlad bedömning

Stadsrevisionen har granskat stadens verksamhet utifrån lagstiftning och god revisionssed. Årets granskning och analys visar både på en fungerande verksamhet och på utvecklingsbehov. Angelägna områden för staden att prioritera är arbetet för att motverka välfärdsbrottslighet, kompetensförsörjning inom äldreomsorg och pedagogisk verksamhet samt informationssäkerhet. Grundskolan har fortsatt en utmaning i att säkerställa likvärdig utbildning. Stadens skolor visar sammantaget på goda studieresultat men skillnaden är stor mellan skolorna. Vissa verksamheter som exempelvis kultur, idrott och äldreomsorg samt bolaget Mässfastigheter AB har haft kvarstående effekter kopplat till pandemin att hantera. Detta har i delar även påverkat måluppfyllelsen. Brister i måluppfyllelse finns även inom området bostadsproduktion, där stora avvikelser från årsmål finns för indikatorer som kommunfullmäktige beslutat om. Inom klimat- och miljöområdet uppnås ungefär hälften av årsmålen för indikatorerna.

En anmärkning riktas mot exploateringsnämnden till följd av bristande måluppfyllelse samt att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte varit tillräcklig. Nämnden har bland annat inte varit aktiv och efterfrågat information som skäligen bör krävas som underlag för beslutsfattande avseende Projekt Slussen, inklusive ny bussterminal i Katarinaberget. Vidare visar nämndens ekonomiska resultat inte en rättvisande bild av årets verksamhet till följd av rättningar i den ekonomiska redovisningen, vilket genomförts till betydande belopp. Rättningarna, som till största del hänförs till tidigare år, påverkar även utfallet för tre av stadens sex finansiella mål. Alla finansiella mål uppnås vid en korrigerig av genomförda rättningar avseende tidigare år.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens finansiella mål, efter korrigerig för genomförda rättningar, och inriktningsmålet ”En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden” uppnås. Inriktningsmålen ”En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla” samt ”En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt” uppnås delvis. De största avvikelserna från uppsatta årsmål finns för de indikatorer som beslutats om för att mäta bostadsproduktion.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att staden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt ur ett verksamhetsperspektiv. Från ekonomisk synpunkt har verksamheten bedrivits på ett i huvudsak tillfredsställande sätt.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens interna kontroll i huvudsak varit tillräcklig. Genomförda granskningar visar att det finns nämnder och bolag som behöver utveckla sitt internkontrollarbete. Kommunstyrelsen behöver inta en mer aktiv roll i att utöva uppsikt över stadens större projekt och tillse att nödvändig information behandlas och beslutas på politisk nivå. Den interna kontrollen behöver också stärkas avseende avtal med extern part. Rutiner behöver finnas för att ha uppsikt över att avtal endast ingås med seriösa företag samt att avtalsuppföljning sker i tillräcklig omfattning. Detta för att förebygga och upptäcka välfärdsbrottslighet och andra oegentligheter men också för att stadens resurser ska användas på ett ansvarsfullt sätt.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar kommunstyrelsen och samtliga nämnder med dess ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022.

Revisorerna i april 2023

Nämnder och bolagsstyrelser

I detta avsnitt redovisas de kriterier som ligger till grund för revisionens bedömningar. I tabell redovisas samtliga bedömningar som gjorts. Därefter kommenteras de brister som har identifierats.

BEDÖMNINGSKRITERIER OCH DEFINITIONER

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden/styrelsen har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/Styrelsen och VD:

- Har ett resultat som är förenligt med kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning

✔ *I allt väsentligt tillfredsställande.* Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Eventuella rekommendationer behöver åtgärdas (grön markering).

● *Delvis tillfredsställande.* Bedömningskriterier bedöms delvis vara uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer (gul markering).

✘ *Inte tillfredsställande.* Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer (röd markering).

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd/styrelse, förvaltnings- eller bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt samt att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/Styrelsen och VD:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet (såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra) analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden/styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.

- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

✔ *I huvudsak tillräcklig.* Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Eventuella rekommendationer behöver åtgärdas (grön markering).

● *Delvis tillräcklig.* Bedömningskriterierna bedöms vara delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer (gul markering).

✘ *Inte tillräcklig.* Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer (röd markering).

Räkenskaper

Nämnden ansvarar för att ekonomisk redovisning upprättas.

Bedömningskriterier

- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- God redovisningssed
- Stadens anvisningar

Bedömning

✔ *Efterlevs.* Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Visas med grön markering och bock.

✘ *Efterlevs inte.* Bedömningskriterierna uppfylls inte. Väsentliga avvikelser finns som måste åtgärdas. Visas med röd markering och kryss.

REVISORERNAS BEDÖMNINGAR ÅR 2022

	Verksamhet	Ekonomi	Intern kontroll	Räkenskaper
FACKNÄMNDER				
Arbetsmarknadsnämnden	●	✓	✓	✓
Avfallsnämnden	✓	✓	✓	✓
Exploateringsnämnden	●	✗	✗	✓
Fastighetsnämnden	✓	✓	✓	✓
Idrottsnämnden	✓	✓	✓	✓
Kulturnämnden – avseende kulturförvaltningen	✓	✓	✓	✓
Kulturnämnden – avseende stadsarkivet	✓	✓	●	✓
Kyrkogårdsnämnden	✓	●	✓	✓
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	✓	✓	✓	✓
Servicenämnden	✓	✓	✓	✓
Socialnämnden	✓	✓	✓	✓
Stadsbyggnadsnämnden	●	✓	✓	✓
Trafiknämnden	●	✓	✓	✓
Utbildningsnämnden	●	✓	●	✓
Valnämnden	✓	●	✓	✓
Äldrenämnden	✓	✓	✓	✓
Överförmyndarnämnden	✓	✓	✓	✓
STADSELSNÄMNDER				
Bromma	✓	✓	✓	✓
Enskede-Årsta-Vantör	●	✓	✓	✓
Farsta	✓	✓	●	✓
Hägersten-Älvsjö	✓	✓	✓	✓
Hässelby-Vällingby	✓	✓	●	✓
Kungsholmen	✓	✓	✓	✓
Norrmalm	✓	✓	✓	✓
Rinkeby-Kista	●	✓	●	✓
Skarpnäck	✓	✓	✓	✓
Skärholmen	●	✓	●	✓
Spånga-Tensta	●	✓	✓	✓
Södermalm	✓	✓	✓	✓
Östermalm	✓	✓	✓	✓

REVISORERNAS BEDÖMNINGAR ÅR 2022

	Verksamhet	Ekonomi	Intern kontroll	Räkenskaper ¹
MODERBOLAGET				
Stockholms Stadshus AB	⚠	✓	✓	✓
DOTTERBOLAG				
AB Familjebostäder	✓	✓	✓	✓
AB Stockholmshem	⚠	⚠	⚠	✓
AB Stokab	✓	✓	✓	✓
AB Svenska Bostäder	⚠	✓	✓	✓
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	✓	✓	✓	✓
Kulturhuset Stadsteatern AB	⚠	⚠	⚠	✓
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	✓	✓	✓	✓
Mässfastigheter i Stockholm AB	⚠	✗	⚠	✓
Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB	✓	✓	✓	✓
S:t Erik Försäkrings AB	✓	✓	✓	✓
S:t Erik Livförsäkring AB	✓	✓	✓	✓
S:t Erik Markutveckling AB	✓	✓	✓	✓
Stockholm Business Region AB	✓	✓	✓	✓
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	⚠	✓	✓	✓
Stockholms Hamn AB	✓	✓	⚠	✓
Stockholms Stads Parkerings AB	✓	✓	✓	✓
Stockholm Vatten och Avfall AB	⚠	✓	⚠	✓

¹⁾ Auktoriserade revisorers bedömning

²⁾ Bolagets pensionsåtagande överläts till extern part per 13 juni 2022. Bolaget avvecklades därefter. Revisionen avser perioden 1 januari till 13 juni 2022.

KOMMENTAR TILL BEDÖMNINGAR

Nedan följer en kort kommentar som förklarar bakgrunden till de bedömningar som gjorts och som resulterat i att en nämnd eller bolag fått bedömningar som betyder att brister behöver åtgärdas. I föregående tabell har dessa nämnder/bolag markerats med gul eller röd färg.

Facknämnder

Arbetsmarknadsnämnden

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt då två inriktningsmål uppnås och ett uppnås delvis. Årets granskning av socialt utanförskap hos unga visar att nämnden bör utveckla sitt arbete med att skapa kontakt med individer med olika riskfaktorer för utanförskap. Granskning av stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete, visar att samverkansformer för hur staden ska stödja målgruppen i övergången mellan gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning, är ett utvecklingsområde.

Exploateringsnämnden

Stadsrevisionen riktar en anmärkning till exploateringsnämnden, vilket bland annat beror på att nämnden inte varit tillräckligt aktiv och att det ekonomiska resultatet inte ger en rättvisande bild av årets verksamhet.

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Måluppfyllelsen avviker väsentligt från uppsatta mål och utfallet har i vissa fall försämrats i jämförelse med föregående år. Vidare bedöms nämnden från ekonomisk synpunkt *inte ha bedrivit* verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Under året har en genomlysning av nämndens investeringsredovisning genomförts. Arbetet har resulterat i rättningar, vilka uppgår till betydande belopp. Då rättningarna inte enbart avser år 2022 bedöms det ekonomiska resultatet inte ge en rättvisande bild av årets verksamhet. Nämnden redovisar en negativ avvikelse i

förhållande till budget, till följd av rättningar, och uppnår därför inte kommunfullmäktiges överskottskrav.

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten *bedöms inte* ha varit tillräcklig. Nämnden har under året inte varit aktiv och efterfrågat information som skäligen bör krävas som underlag för beslutsfattande. Det interna kontrollarbetet behöver utformas utifrån en helhetssyn på verksamheten och med beaktande av risk- och väsentlighetsaspekter, exempelvis saknas risker kopplade investeringsprocessen som utgör nämndens kärnverksamhet. Den interna kontrollen i ekonomiprocesser är ett annat utvecklingsområde. Revisionskontoret har under flera år påtalad vikten av att tidigare lämnade rekommendationer åtgärdas. Detta har inte skett i tillräcklig utsträckning.

Kulturnämnden avseende stadsarkivet

Kulturnämndens styrning, uppföljning och kontroll av stadsarkivet *bedöms delvis* varit tillräcklig. I likhet med föregående år kvarstår arbete med att förtydliga fördelning av ansvar och befogenheter, dels för att stödja verksamheten och dels för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Vidare behöver nämnden säkerställa att det finns en systematisk organisation för dataskyddsarbete.

Kyrkogårdsnämnden

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt från ekonomisk synpunkt. Bedömningen grundar sig i att nämnden redovisar ett ekonomiskt underskott mot budget. Nämnden har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med budgetavvikelsen. Granskning visar på brister i

prognosarbetet avseende hantering av ekonomiska risker.

Stadsbyggnadsnämnden

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt då verksamhetsområdesmålet ”*Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov*”, vilket omfattar nämndens kärnuppdrag, uppnås delvis. Utfallen för samtliga indikatorer avviker väsentligt från uppsatta årsmål.

Trafiknämnden

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, då endast ett av kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås. Övriga inriktningsmål uppnås delvis. Flera indikatorer avviker från uppsatta årsmål. Bland annat stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning, stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön samt upplevd trygghet.

Utbildningsnämnden

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig i att resultatet inte är helt förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Verksamhetsområdesmålet ”*I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är bäst i Sverige*” uppnås delvis. Målet berör nämndens kärnverksamhet och omfattar indikatorer som betyg, trygghet och studiero.

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten *bedöms delvis* varit tillräcklig. Årets granskning och nämndens egen uppföljning visar på fortsatta brister i återrapportering av delegationsbeslut, efterlevnad av dataskyddsförordningen samt brister i underlag vid representation.

Valnämnden

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt från ekonomisk synpunkt då nämndens utfall avviker mer än 1 procent från budget. Kommunfullmäktiges mål om budgetföljksamhet uppnås därmed inte.

Stadsdelsnämnder

Enskede-Årsta-Vantör

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt då två av tre inriktningsmål uppnås och ett uppnås delvis. Det inriktningsmål som inte till fullo uppnås, ”*En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla*”, avser nämndens kärnverksamhet och omfattar områden som förskola, socialtjänst och trygghetsfrågor.

Farsta

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten *bedöms delvis* varit tillräcklig. Bedömningen grundas främst på de brister som noterats i granskning som rör direktivet för säkerhet i nätverk och informationssystem (NIS-direktivet), löne- och inköpsprocessen samt förtroendekänsliga poster. Uppföljning av tidigare års granskning visar att nämnden inte har åtgärdat lämnade rekommendationer i tillräcklig utsträckning.

Hässelby-Vällingby

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten *bedöms delvis* varit tillräcklig. Av årets granskningar samt uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer framgår, liksom tidigare år, liknande utvecklingsbehov inom skilda verksamhetsområden. Iakttagelser som återkommer i granskningarna handlar om brister i styrning och uppföljning av internkontrollarbetet. Bland annat visar granskning av hemvårdsbidrag och förebyggande barnsäkerhetsarbete i förskolan på vissa brister i rutiner och kontroller.

Rinkeby-Kista

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt då två av tre inriktningsmål uppnås och ett uppnås delvis.

Nämndens interna kontroll *bedöms delvis* ha varit tillräcklig. Årets granskning avseende bland annat hemvårdsbidrag, inköpsprocessen och förtroendekänsliga poster visar på brister. Nämnden har inte heller vidtagit tillräckliga åtgärder avseende tidigare lämnade rekommendationer.

Skärholmen

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden redovisar att den bidrar till att uppfylla de tre inriktningsmålen. Nämnden bedömer att nio av kommunfullmäktiges tolv mål för verksamhetsområdet har uppfyllts och att tre uppfylls delvis. Nämnden redovisar dock att flertalet av kommunfullmäktiges beslutade indikatorer delvis uppnår målvärdet "avseende kärnverksamheterna inom inriktningsmål *"En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla"*.

Nämndens interna kontroll *bedöms delvis* ha varit tillräcklig. Genomförd granskning av stadens förebyggande arbete mot välfärdsbrott inom hemtjänst och daglig verksamhet har identifierat brister. Former för informationsdelning inom förvaltningen behöver utvecklas i syfte att motverka välfärdsbrottslighet samt på ett strukturerat sätt dokumentera och rapportera indikationer på välfärdsbrott. Utvecklingsområden har även identifierats avseende efterlevnad av NIS-direktivet samt att genomförandeplaner av placerade barn finns upprättade.

Spånga-Tensta

Nämnden *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden redovisar att den bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Revisionskontoret delar inte nämndens bedömning av måluppfyllelse av inriktningsmålen *"En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla"* samt *"En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt"*. Flertalet indikatorer uppfylls inte och inom vissa verksamhetsområden visar utfallen på ett sämre utfall jämfört med 2021.

Genomförd granskning av stadens integrerade ledningssystem visar att nämnden behöver utveckla arbetet med analys och målbedömning.

Bolag

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB

Moderbolaget *bedöms delvis* ha bedrivit bolagskoncernens verksamhet på ett ändamålsenligt sätt då två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål uppnås. Målet *"En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt"* uppnås delvis, vilket främst hänförs till att årsmålen för indikatorerna för att mäta solenergi och matavfall inte uppnås.

AB Stockholmshem

Bolaget *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Två av kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och ett uppnås delvis som en följd av att bolaget inte uppnår uppsatta bostadsmål. Bolaget uppnår heller inte kommunfullmäktiges mål avseende finansiella resultat.

Bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten *bedöms delvis* varit tillräcklig. Bolaget behöver utveckla arbetet vad gäller offentlighet och sekretess, tillämpning av Rättvist byggande samt att åtgärda tidigare lämnade rekommendationer. Även prognossäkerheten av driftverksamheten behöver förbättras.

AB Svenska Bostäder

Bolaget *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bolaget uppnår inte två av de mål som kommunfullmäktige beslutat om och som omfattar bolagets kärnuppdrag. Det gäller målsättningar inom områdena bostadsproduktion och hållbarhet.

Kulturhuset Stadsteatern AB

Kulturhuset Stadsteatern AB *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Kommunfullmäktiges mål som rör bolagets kärnverksamhet uppnås delvis. Bolaget uppnår inte helt kommunfullmäktiges mål avseende finansiellt resultat.

Bolaget *bedöms delvis* ha en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Arbetet med den interna kontrollen har under året utvecklats och blivit en mer integrerad del i styrning och uppföljning. Dock kvarstår arbete för att säkerställa att väsentliga risker identifieras i riskanalysen och att de kontroller som genomförs går att följa upp. Bolaget behöver bland annat utveckla sin hantering av allmänna handlingar och åtgärda tidigare års rekommendation.

Mässfastigheter i Stockholm AB

Bolaget *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Vidare bedöms bolaget från ekonomisk synpunkt *inte ha bedrivit* verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Bolaget bedöms inte uppnå inriktningsmålet "En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden" eftersom kommunfullmäktiges resultatkrav inte uppnås och bolaget inte fullt ut har anpassats till stadens styrning. Vidare har bolaget inte genomfört sin kärnverksamhet enligt plan. Avvikelser förklaras till del av påverkan av pandemirestriktioner.

Bolaget *bedöms delvis* ha en uppföljning och kontroll av verksamheten. Den interna kontrollen har utvecklats under året men utvecklingsarbete kvarstår, bland annat efterlever bolaget inte fullt ut kommunfullmäktiges beslutade styrdokument. Vidare har bolaget inte beslutat om en övergripande konkret åtgärdsplan för att minska det ekonomiska underskottet på kort sikt och för att på lång sikt uppnå en ekonomi i balans.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Bolaget *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt då ett av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål delvis är uppfyllt.

Stockholms Hamn AB

Bolaget *bedöms delvis* ha en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Bolagets underhåll av kaj- och markanläggningar behöver utvecklas, bland annat avseende strategisk planering och uppföljning.

Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA)

Bolaget *bedöms delvis* ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig i att bolaget inte uppnår två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

Bolaget *bedöms delvis* ha en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Av genomförda granskningar framgår brister bland annat i bolagets styrning och rapportering av projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA), där bland annat formell rapportering till bolagets styrelse och koncernstyrelse behöver ske mer frekvent. En kvantitativ analys behöver tas fram avseende risker som påverkar projektets ekonomi och tidplan. Vidare är hela projektreserven förbrukad.

Granskning 2022

Resultat av årets granskningar

Stadsrevisionen granskar varje år stadens nämnder och styrelser. Granskningarna utgör underlag för revisorernas bedömningar. Rekommendationer lämnas i syfte att på ett tydligt sätt visa på åtgärder för vad som behöver göras för att utveckla verksamheten. Rekommendationerna följs upp årligen.

Vad som granskas prioriteras utifrån en bedömning av risk och vad som granskats tidigare. Risk betyder i detta sammanhang risk för att verksamheten inte lever upp till lagar, förordningar eller olika styrdokument, eller risk för brister i den interna kontrollen. Riskerna kan i sin tur leda till negativa konsekvenser för en enskild individ, en grupp, en organisation eller för staden. Ett urval av genomförda granskningar redovisas i korthet i detta avsnitt.

Pedagogisk verksamhet

Stadens fritidshem (rapport 2022:O8)

Verksamhetens uppföljning behöver utvecklas.

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig fritidshemsverksamhet i stadens skolor utifrån skollagens krav.

Granskningen visar att:

- Kunskapen hos medarbetarna om fritidshemsuppdraget är väl förankrad.
- Eleverna uppges vara nöjda utifrån den årliga elevenkäten.
- Utbildningsnämnden behöver säkerställa att stadens fritidshem har personal, med rätt behörighet, som bedriver och ansvarar för undervisningen.
- Den systematiska kvalitetsuppföljningen behöver utvecklas, bland annat avseende analys av elevgrupper.

Stadens modersmålsundervisning

Kvalitetsuppföljningen behöver utvecklas.

Modersmålsundervisningen i staden har granskats utifrån om utbildningsnämnden säkerställer att undervisningen sker på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen visar att:

- Uppföljning av undervisningens kvalitet sker i begränsad omfattning.
- Det finns ett systematiskt arbete avseende modersmålslärares kompetensutveckling.
- Andelen legitimerade lärare har ökat de senaste åren.
- Skolorna har arbetssätt för att informera om och erbjuda elever undervisning.

Förebyggande barnsäkerhetsarbete

Den systematiska uppföljningen behöver utvecklas.

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Södermalm säkerställer en trygg omsorg för barn i förskolan i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för barnsäkerhet.

Granskningen visar att:

- Stadsdelsnämndernas egna rutiner och handlingsplaner i olika grad uppfyller de krav som ställs i den centrala riktlinjen för barnsäkerhet.
- Personal ska utbildas i brandskydd samt i hjärt- och lungräddning vartannat år, vilket inte har genomförts till fullo.
- Den systematiska uppföljningen behöver förbättras för att få underlag som kan bidra till att minska risken för att liknande incidenter inträffar på flera förskolor.

Hälsoskyddstillsyn av lokaler

Tillsynen av vissa lokaler behöver stärkas.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete med hälsoskyddstillsyn av lokaler för pedagogisk verksamhet samt vård och annat omhändertagande har granskats.

Granskningen visar att:

- Tillsyn av lokaler för pedagogisk verksamhet genomförs regelbundet.
- Tillsyn av lokaler för särskilda boenden, gruppboenden och serviceboenden behöver genomföras på ett mer systematiskt sätt.
- Genomförd tillsyn, enligt uppgift, utvärderas men dokumenteras inte.
- Register över lokaler för icke anmälningspliktig verksamhet behöver uppdateras mer frekvent för att information om lokaler som kräver tillsyn ska vara aktuell.
- Behovsutredning enligt miljötillsynsförordningen behöver utvecklas för att omfatta hela nämndens tillsynsansvar.

Kulturskolans instrument

Inventering pågår.

Kulturnämndens internkontrollarbete har granskats avseende kulturskolans instrumentförråd.

Granskningen visar att:

- Kulturskolan äger cirka 7000 instrument till ett värde av 30 mnkr.
- Det finns riktlinjer för hur inventarier ska hanteras men dessa är inte implementerade fullt ut.
- Rutiner finns för utlåning till kulturskolans elever.
- Rutiner behöver förtydligas avseende utlåning till skolor och hemlån till kulturskolans personal.
- Det är otydligt vem som ansvarar för att genomföra inventering och på vilket sätt det ska ske.
- Vid granskningstillfället saknades kompletta inventarieförteckningar. Ett utvecklingsarbete har påbörjats efter granskningen.

Ersättning till fristående skolor

Ett riskområde som behöver prioriteras.

Utbildningsnämndens internkontrollarbete har granskats avseende utbetalning av ersättning till fristående skolor.

Granskningen visar att:

- Ersättningar utbetalas årligen till ett belopp om cirka 7,5 mdkr.
- Det finns en organisation för att hantera kontroller av ersättningar och för att administrera utbetalningar.
- Ansvar och samverkan mellan förvaltningens olika enheter behöver förtydligas och utvecklas.
- Det finns inbyggda kontroller i systemstödet för att utbetala ersättning.
- Efterhandskontroller kan genomföras i större omfattning för att minska risken för felaktiga utbetalningar.

Omsorg

Förutsättningar för en äldreomsorg med hög kvalitet (rapport 2022:05)

Äldreomsorgen är prioriterad men uthållighet krävs för att uppnå resultat.

En granskning har genomförts avseende stadens styrning och åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjning, ett närvarande ledarskap och bemanning inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. Kommunstyrelsen, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna Bromma, Hägersten-Älvsjö samt Södermalm har granskats.

Granskningen visar att:

- Arbete pågår utifrån kommunfullmäktiges uppdrag och intentioner.
- Ett strategiskt styrdokument, Färdplan – äldreomsorgens utveckling, har tagits fram för det kort- och långsiktiga utvecklingsarbetet.
- Stadsdelsnämnderna arbetar i enlighet med stadens kompetensförsörjningsprocess.
- Aktiviteter i kompetensförsörjningsplaner och uppföljning av dessa behöver utvecklas.

- Åtgärder har vidtagits för att minska antalet medarbetare per chef.
- Stadsdelsnämnderna har kommit olika långt i arbetet med att minska andelen timanställda och planer för arbetet behöver tas fram.

Familjehemsplacerade barn

Uppföljning sker men behöver utvecklas.

En granskning har genomförts av om socialtjänsten har genomfört fysiska möten med familjehemsplacerade barn för att följa upp insatsen. Granskningen har omfattat stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Älvsjö, Skärholmen och Östermalm.

Granskningen visar att:

- Fysiska uppföljningsmöten har genomförts enligt riktlinje.
- Digitala möten genomförs som komplement.
- Skriftliga rutiner behöver upprättas för att säkerställa att digitala möten genomförs på sådant sätt att de risker, som bland annat Socialstyrelsen och Barnombudsmannen lyft, beaktas.
- Aktuella genomförandeplaner saknas i merparten av granskade ärenden och används inte i den löpande uppföljningen av pågående insatser.

Dokumentation barn- och ungdomsärenden

Regelverket efterlevs vad gäller dokumentation av beslut.

En granskning har genomförts av om socialtjänsten följer Socialstyrelsens föreskrifter och stadens riktlinjer för dokumentation av beslut i handläggning av barn- och ungdomsärenden. Granskningen har omfattat stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Skarpnäck samt Spånga-Tensta.

Granskningen visar att:

- Det finns tydliga rutiner, metoder och chefsstöd samt stödfunktioner för att handlägga ärenden.
- Att upprätta en tydlig och väl underbyggd dokumentation är en växande utmaning till följd av hög arbetsbelastning och ärendenas komplexitet.

Profilboende inom äldreomsorg

Det finns en planering utifrån behov av profilboende.

En granskning har genomförts för att bedöma hur staden säkerställer tillgången till profilboenden inom äldreomsorgen samt hur stadsdelsnämnderna följer upp insatserna för dessa brukare. Profilboende är ett vård- och omsorgsboende som riktas mot särskilda målgrupper med diagnos och/eller funktionsnedsättningar, vilka kräver särskild omvårdnad och kompetens. Granskningen har omfattat äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

Granskningen visar att:

- Det finns ett arbete och en planering för att möta behov av profilboende.
- Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd behöver säkerställa att alla brukare har en genomförandeplan, vilken bland annat är ett underlag vid uppföljning av insatsen.
- Norrmalms stadsdelsnämnd använder genomförandeplaner som underlag vid individuppföljning.

Samhälle

Stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete (rapport 2022:O4)

Kommunfullmäktiges målsättning uppnås inte.

För att bedöma om staden stödjer unga vuxna med intellektuell och/eller en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning till arbete i enlighet med lagkrav, direktiv i budget och stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning har en granskning genomförts. Granskningen omfattade utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Östermalm.

Granskningen visar att:

- Det är otydligt hur nämnderna ska samverka för att vara ett stöd för eleven i övergången mellan gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning.

- Program för tillgänglighet och delaktighet efterlevs inte avseende fokusområdet Rätten till arbete och försörjning.
- Få nämnder och bolag har genomfört arbetsdifferenciering eller anställt serviceassistenter.
- Kommunfullmäktiges målsättning att vara ett föredöme som arbetsgivare för målgruppen uppnås inte.
- Den sociala dokumentationen och uppföljning av arbetsinriktade insatser brister.
- Det finns risk för att en ung person, som har förutsättningar och förmågor att arbeta, inte får tillräckligt stöd för att komma i arbete.

Socialt utanförskap hos unga (rapport 2022:10)

Få individer nås i det uppsökande arbetet.

Stadens arbete med att bryta socialt utanförskap hos unga har granskats i syfte att bedöma om det finns ett strukturerat och samordnat arbete. Granskningen har avgränsats till individer i åldersgruppen 16 till 29 år som varken arbetar eller studerar (Uvas). Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Enskede-Årsta-Vantör har ingått i granskningen.

Granskningen visar att:

- Målgruppen är prioriterad genom uppdrag och direktiv från kommunfullmäktige.
- Antal unga som tillhör målgruppen har varit relativt konstant över åren (8 till 10 procent av åldersgruppen) trots politisk prioritering och konjunkturcykler.
- Strategier behöver tydliggöras gällande hur kontakt ska skapas med individer med riskfaktorer för utanförskap samt hur resurser ska prioriteras.
- Det bedrivs ett uppsökande arbete och en mängd insatser erbjuds. Relativt få nås dock, 25–50 procent av målgruppen.
- Metoder för individuppföljning behöver vidareutvecklas.
- Samverkan mellan stadens nämnder fungerar i huvudsak väl.

Stadens arbete för att motverka välfärdsbrott (rapport 2023:01)

Arbetet behöver utvecklas och stärkas.

Stadens arbete för att motverka välfärdsbrott har granskats med fokus på hemtjänst och daglig verksamhet. Kommunstyrelsen, äldre- och socialnämnden och Skärholmens stadsdelsnämnd har ingått i granskningen.

Granskningen visar att:

- Staden arbetar förebyggande inom ordinarie linjeorganisation.
- Kommunstyrelsen behöver på ett tydligare sätt samordna, leda och stödja nämnderna för att förbättra förutsättningarna för arbetet.
- Socialnämnden lever inte upp till kommunallagens krav om kontroll av privata utförare.
- Former för upphandling behöver ses över för att förbättra förutsättningarna att genomföra kontroller av privata utförare.
- Äldre- och socialnämnden behöver vidta tillräckliga åtgärder vid misstanke om eller uppkomna brister som noterats av Inspektionen för vård- och omsorg eller stadsdelsförvaltningarna.
- Kontroller vid avtalsförvaltning behöver dokumenteras för att i ett senare skede vara ett underlag för eventuella utredningar vid misstanke om välfärdsbrott.

Rättvist byggande

Beställaransvaret behöver utvecklas.

Bostadsbolagen AB Stockholmshem och AB Familjebostäder har granskats avseende om de säkerställer att de arbetar i enlighet med arbetssättet Rättvist byggande. Rättvist byggande syftar till att motverka kriminalitet, ekonomisk brottslighet, svart arbetskraft, oegentligheter och osund konkurrens på byggarbetsplatser.

Granskningen visar att:

- Bostadsbolagen behöver säkerställa att dokumentation finns avseende genomförda kontroller av entreprenörer innan arbete påbörjas.

- AB Familjebostäder behöver säkerställa att dokumenterat underlag finns som verifierar att åtgärder har vidtagits av entreprenörer utifrån de avvikelser som framkommit av arbetsplatskontroller.
- Bostadsbolagen behöver dokumentera ett samlat godkännande av entreprenörernas vidtagna åtgärder.

Samverkansöverenskommelsen med Polisen

Former för samverkan finns på plats.

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om stadsdelsnämnderna Farsta, Hägersten-Älvsjö, Skärholmen och Södermalm följt upp och utvärderat arbetet inom ramen för lokala samverkansöverenskommelser med Polisen.

Granskningen visar att:

- Granskade stadsdelsnämnder har lokala samverkansöverenskommelser med Polisen med tillhörande lokala lägesbilder och åtgärdsplaner som konkretiserar arbetet.
- Styrgrupp, beredningsgrupp och arbetsgrupper följer upp aktiviteter i åtgärdsplan.
- Någon systematisk utvärdering av arbetet i dess samtliga delar genomförs inte årligen men arbetet utvecklas kontinuerligt.
- Det förs diskussioner om hur effekter av åtgärder inom trygghetsområdet kan utvärderas.

Hållbar dagvattenhantering (rapport 2022:09)

En utvärdering av stadens samlade arbete behövs.

Stadens arbete för att minska de negativa konsekvenserna av dagvattnets påverkan på vattenförekomster har granskats. Granskningen har omfattat Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA), fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden samt Farsta stadsdelsnämnd. Även kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden har berörts av granskningen.

Granskningen visar att:

- Det bedrivs ett arbete inom stadens verksamheter och processer för att hantera dagvatten.

- Det pågående arbetet med att tydliggöra ansvarsfördelning kopplat till dagvatteninsatser.
- Erfarenhetsåterföring och kompetensutveckling behöver förstärkas.

Övrig granskning

Stadens integrerade ledningssystem (rapport 2022:07)

Antal styrsignaler är alltför många.

En granskning har genomförts om stadens arbete med nedbrytning och uppföljning av kommunfullmäktiges mål följer kommunfullmäktiges intentioner.

Granskningen visar att:

- Stadens integrerade ledningssystem, ILS, ger en struktur för nedbrytning och uppföljning av kommunfullmäktiges mål.
- ILS är förankrat i verksamheten utifrån att många känner till systemet.
- Förståelsen och kunskapen om stadens ledningssystem hos förtroendevalda och medarbetare behöver förbättras.
- Antal styrsignaler behöver väsentligt reduceras. I budgetens styrning av stadsdelsnämnderna finns bland annat över 800 formuleringar som anger prioritering för vilka planer som tas fram, genomförs och följas upp.
- Nämnderna behöver tydligare vägledning för hur bedömning av måluppfyllelse ska ske.

Outsourcad verksamhet (rapport 2022:06)

Det saknas former för proaktiv avtalsrevision.

Stadens arbete med styrning, reglering och uppföljning av outsourcad it-verksamhet har granskats. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen.

Granskningen visar att:

- Det finns en försörjningsstrategi för outsourcade it-tjänster som tagits fram i enlighet med budgetuppdrag.

- Försörjningsstrategin har inte beslutats på politisk nivå. Strategin genomsyrar inte övrig styrning eller det operativa arbetet.
- Kärn- och beställarkompetens har till viss del säkerställts.
- Vid upphandling finns generellt tillgång till rätt kompetenser och resurser.
- Former för leverantörssamverkan finns i det operativa arbetet.
- Avtalsuppföljning och avtalsrevision behöver utvecklas.

Stockholms framtida avloppsrening (SFA)

Hög risk för budgetöverskridande.

Stockholm Vatten och Avfall AB driver projekt SFA sedan 2013 som syftar till att öka kapaciteten i Henriksdals reningsverk och möjliggöra att andra äldre anläggningar kan tas ur drift samt för att möta kraven på hårdare miljökrav. En granskning har genomförts av projektets övergripande styrning med fokus på ekonomi och rapportering.

- Projektet ska enligt plan slutföras 2029.
- Projektets riskreserv är förbrukad.
- Nuvarande (indexuppräknad) budget om 10,5 mdkr kommer sannolikt att överskridas.
- Rapportering av projektets framdrift och ekonomi behöver ske mer frekvent till bolagets styrelse.
- Bolagets styrelse behöver rapportera mer frekvent till koncernstyrelsen.
- Ett reviderat genomförandebeslut behövs då avvikelser överstiger 15 procent.

Markanvisningspolicy

Arbetet för att säkerställa att policyn efterlevs behöver utvecklas.

Exploateringsnämndens arbete för att säkerställa att markanvisningspolicyn efterlevs i de delar som rör val av förfarande, byggherrekontroller samt förlängning av markanvisning har granskats.

Granskningen visar att:

- Det finns en organisation med tydlig ansvarsfördelning för att hantera markanvisningar.
- Byggherrekontroller genomförs av extern part för att säkerställa oberoende och likabehandling.
- Resultatet av kontrollerna sammanfattas i en rapport.
- Dokumentation brister, vilket gör det svårt att följa olika ställningstaganden.
- Delegationsbeslut avseende förlängning av markanvisningar har inte anmälts skyndsamt till nämnden.
- Informationen till nämnden kan sammantaget förbättras.

Konsultavtal detaljplaner

Den interna kontrollen behöver stärkas.

Stadsbyggnadsnämndens interna kontroll avseende konsultavtal i detaljplanearbetet har granskats.

Granskningen visar att:

- Ansvarsfördelningen behöver förtydligas avseende hur, när och av vem avtalsuppföljning ska genomföras.
- Nämndens egna riktlinjer för avtalsförvaltning- och uppföljning behöver implementeras i organisationen.
- Uppföljningen behöver systematiseras och i större omfattning dokumenteras.

Ändring, tilläggs, och avgående beställning (ÄTA)

Hantering av ÄTA behöver tydliggöras.

Micasa AB har granskats avseende om den interna kontrollen är tillräcklig vid ändrings-, tilläggs- och avgående beställningar avseende investeringsprojekt.

Granskningen visar att:

- Hanteringen av ÄTA har inte tydliggjorts i styrdokument eller riktlinjer.
- Av genomförda stickprov är det inte möjligt att fullt ut spåra hur ÄTA har behandlats och godkänts.
- Riskanalyser avseende ÄTA hanteras inte på ett enhetligt sätt.
- Handlingar till styrelsen avseende projektbudgetar och underliggande kalkyler inkluderar moms för vissa projekt men inte för alla.

- Projektbudget benämns med flera olika begrepp, vilket inneburit en osäkerhet i vad som är beslutad budget för vissa investeringar.

Hantering av felanmälan

Inkomna anmälningar åtgärdas skyndsamt.

Fastighetsnämndens kundförvaltning och hantering av felanmälningar har granskats.

Granskningen visar att:

- Det finns en organisation, rutiner och arbetssätt som bidrar till en god kundhantering.
- Inkomna felanmälningar har åtgärdats inom ett par dagar. Hyresgästen får återkoppling om åtgärder och när dessa har utförts.
- Fastighetssystemet innehåller en stor mängd information, vilken tillsammans med kundundersökningar, i större utsträckning skulle kunna användas för att identifiera risk- och utvecklingsområden.
- Uppföljning och kontroll av informationen som registreras i fastighetssystemet kan utvecklas.

Allmänna handlingar

Stadens arkivregler efterlevs till del.

Tretton av stadens bolag har granskats i syfte att bedöma om bolagen har ändamålsenliga rutiner och arbetssätt som säkerställer rätten att ta del av allmänna handlingar.

Granskningen visar att:

- Bolagen har fastställt ansvarsfördelning avseende hanteringen av allmänna handlingar och arkiv i enlighet med stadens arkivregler.
- Det finns i huvudsak ändamålsenliga rutiner och arbetssätt för hantering av allmänna och sekretessbelagda handlingar.
- Utlämnande av allmänna handlingar har i några fall inte skett skyndsamt.
- Bolagens informationsredovisning, som följer av stadens arkivregler, behöver hållas uppdaterad.
- Några bolag behöver utveckla arbetet med gallring.

Framtida kompetensförsörjning

Det strategiska arbetet behöver stärkas.

Överförmyndarnämndens arbete med långsiktig kompetensförsörjning har granskats i syfte att bedöma om det finns ett strukturerat och samordnat arbete samt om arbetet sker i enlighet med stadens anvisningar. Anvisningarna anger bland annat att en treårig kompetensförsörjningsplan ska tas fram som innehåller analys, strategisk inriktning och aktiviteter.

Granskningen visar att:

- Kompetensförsörjningsplanen är ettårig.
- Målsättningar och aktiviteter är otydligt beskrivna, vilket försvårar uppföljning.
- Det långsiktiga perspektivet behöver utvecklas.
- Väsentliga delar i stadens kompetensförsörjningsprocess efterlevs inte.

Kompetensförsörjning verksamhetskritiska funktioner

Det bolagsövergripande analysarbetet behöver förbättras.

AB Svenska Bostäders arbete med kompetensförsörjning har granskats med fokus på långsiktig kompetensförsörjning avseende verksamhetskritisk kompetens.

Granskningen visar att:

- Bolaget har en kompetensförsörjningsplan.
- Det saknas struktur för att säkerställa att samtliga verksamhetskritiska funktioner kartläggs och kompetensplaneras.

- Arbetet har dokumenterats i olika utsträckning.
- Anvisningar saknas för hur information ska hanteras och förvaras.

Uppföljning av tidigare granskningar

Språkutveckling i förskola och grundskola

Språkutveckling är ett fokusområde.

De rekommendationer som lämnats i tidigare granskning avseende språkutveckling i förskolan (2020) och i grundskolan (2021) har följts upp. I förskolegranskningen lämnades bland annat rekommendationer avseende behov av att stärka personalens kunskap i svenska. I granskningen av grundskolan identifierades behov av att förbättra analys och uppföljning i det systematiska kvalitetsarbetet. Granskade nämnder var utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Spånga-Tensta och Skärholmen.

Uppföljningen visar att:

- Samtliga nämnder har tagit steg framåt i det språkutvecklande arbetet.
- Språkutveckling finns med som prioriterat område i förskolans mål och handlingsplaner.
- Utbildningsnämndens förskoleavdelning har kartlagt det språkutvecklande arbetet i fristående skolor samt tillsatt en utredning för att bland annat ge svar på hur arbetet kan följas upp och utvärderas.
- Att säkerställa pedagogers kunskap och kompetens i svenska språket är fortsatt en utmaning och beskrivs som ett långsiktigt arbete.
- Utbildningsnämndens satsning på skolutveckling i Järvaområdets grundskolor har anammats av andra skolor med liknande socioekonomisk status.
- Kommunfullmäktige har i budget 2022 angett att språkutveckling är ett prioriterat område i övergången mellan förskola och grundskola.

Efterlevnad av dataskyddsförordningen (GDPR)

Arbete kvarstår.

En uppföljande granskning av hur stadens bolag efterlever dataskyddsförordningen har genomförts.

Den ursprungliga granskningen genomfördes under 2021 och omfattade 14 bolag. De rekommendationer som lämnades berörde dataskydd och informationsklassning.

Uppföljningen visar att:

- Två av bolagen har åtgärdat samtliga rekommendationer. För övriga bolag pågår ett utvecklingsarbete som kommit olika långt.
- De bolag som arbetat aktivt med implementering av förordningen har god förankring i ledningsgrupp och styrelse.
- Informationsklassning är fortsatt ett utvecklingsområde.
- Flera bolag har gemensamt upphandlat resurser för att stärka arbetet.

Otillåten påverkan socialtjänst

Åtgärder har vidtagits utifrån lämnade rekommendationer.

En granskning av stadens arbete för att minska risken för otillåten påverkan inom socialtjänstens myndighetsutövning genomfördes under 2021. Otillåten påverkan innebär att en myndighetsperson, så som socialsekreterare eller biståndshandläggare, utsätts för trakasserier, hot, våld, skadegörelse eller korruption från en person eller organisation där den drabbade uppfattar att syftet är att påverka tjänsteutövningen. Risken för att bli utsatt bedömdes i granskningen som hög och flera utvecklingsområden identifierades. En uppföljande granskning har därför genomförts.

Uppföljningen visar att:

- Under våren 2023 planeras att upprätta en stadsövergripande lägesbild i enlighet med stadens säkerhetsprogram.
- Stadsledningskontoret följer löpande upp de lokala samverkansöverenskommelserna med Polisen. Årligen sammanställs en handlingsplan utifrån dessa.
- Stadsdelsnämnderna har i sina risk- och väsentlighetsanalyser tagit hänsyn till otillåten påverkan.
- Rutiner för att förebygga, hantera och rapportera förekomst av otillåten påverkan har förbättrats.

Bidrag till ideella föreningar

Fortsatt viktigt utvecklingsområde.

En uppföljning har genomförts av den granskning som genomfördes under 2021 och som omfattade för- eningsbidrag till ideella föreningar. Idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Östermalm ingick i granskningen. Den samlade bedömningen var att nämnderna, i olika utsträckning, brast i att säkerställa att bidrag beviljas och nyttjas på det sätt som avses.

Uppföljningen visar att:

- Stadsdelsnämnderna har i huvudsak vidtagit åtgärder utifrån lämnade rekommendationer.
- Idrottsnämnden planerar att införa ett systemstöd, vilket uppges vara ett led i att förbättra den interna kontrollen.
- Rutiner och arbetssätt behöver ses över med regelbundenhet, bland annat för att motverka oegentligheter.

Stadens styrning av verksamhetsprojekt

Ytterligare steg behöver tas för att säkra god styrning.

De rekommendationer som lämnats i tidigare granskning från 2021, avseende stadens styrning av verksamhetsprojekt, har följts upp. I granskningen identifierades bland annat behov av att utveckla stadens förmåga att initiera och genomföra stadsövergripande verksamhetsprojekt. Vidare identifierades att projektets framdrift och kostnadsutveckling ska rapporteras på tydligare sätt till nämnd. Granskade nämnder var kommunstyrelsen och kulturnämnden avseende stadsarkivet.

Uppföljningen visar att:

- Stadsledningskontoret har etablerat en funktion som ska bistå verksamheten med stöd för projektstyrning.
- Projektstyrningsmodellen Lilla Ratten ska enligt uppgift genomgå en översyn under våren 2023.
- Stadsledningskontoret har genomfört utbildning i projektstyrning. Under 2023 planeras för strukturerade dialoger med förvaltningar avseende projektstyrning.
- Ett arbete pågår med att se över beslutsunderlag till kommunfullmäktige.
- Stadsarkivet har utvecklat sin rapportering till nämnd avseende införandet av dokumenthanteringssystemet eDok.
- Det är viktigt att kvarstående utvecklingsarbete fortgår för att säkerställa att verksamhetsprojekt genomförs med god styrning.

Samverkan i stadsplanering

Erfarenheter tas inte fullt ut tillvara.

Under 2021 genomfördes en granskning av hur staden samverkar inom ramen för stadsbyggnadsprocessen i syfte att nå det långsiktiga bostadsmålet om 140 000 påbörjade bostäder till 2030. Granskningen omfattade stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden och visade bland annat att former för samverkan fanns etablerade men att erfarenhetsåterföring inte genomfördes såsom processen föreskriver. En uppföljning har nu genomförts.

Uppföljningen visar att:

- Det finns arbetsätt och rutiner för erfarenhetsåtföring inom respektive förvaltning.
- Erfarenhetsåtföring mellan exploateringsnämnd och stadsbyggnadsnämnden sker inte i enlighet med fastställd process.

En revision som gör skillnad

Stadsrevisionen genomför årligen granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. Utifrån genomförda granskningar lämnas rekommendationer kopplade till identifierade utvecklingsområden. Under 2022 har en uppföljning genomförts i syfte att identifiera i vilken omfattning nämnder och styrelser genomfört åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnats under perioden 2019-2022.

Utöver den grundläggande granskningen har totalt 141 granskningar genomförts under mandatperioden. Varje granskning kan beröra flera nämnder eller styrelser. Av genomförda granskningar var 34 större granskningar i form av projekt, vilka rapporterats i särskilda revisionsrapporter. Resterande 107 granskningar är fördjupade

granskningar som rapporterats i respektive nämnds eller styrelses årsrapport. Totalt har 793 rekommendationer lämnats till de nämnder och/eller styrelser som ingått i granskningarna. Uppföljningen visar att nämnder och styrelser till stor del vidtar åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnats. Sammantaget har 74 procent av rekommendationerna åtgärdats helt eller delvis. I de fall då rekommendationer inte åtgärdats fullt ut har verksamheten i de flesta fall påbörjat ett utvecklingsarbete. Hur snabbt och i vilken omfattning rekommendationer åtgärdas beror bland annat på granskningarnas och rekommendationernas komplexitet. I vissa fall tar det flera år innan det är möjligt att bedöma om en rekommendation har åtgärdats.

En främjande revision bidrar till verksamhetens utveckling, bland annat genom att lämna adekvata rekommendationer. Uppföljningen visar att verksamheterna i relativt god omfattning genomför åtgärder utifrån identifierade brister eller utvecklingsområden. Detta talar för att stadsrevisionen genomför granskningar som uppfattas som relevanta av stadens nämnder och styrelser samt gör skillnad genom att bidra till stadens och verksamhetens utveckling, vilket i sin tur är till nytta för stadens invånare.

Revisionsrapporter

På webbsidan start.stockholm/revision finns följande rapporter avseende revisionsår 2022 att läsa i sin helhet.

- 2022:04** Stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete
- 2022:05** Förutsättningar för en äldreomsorg med hög kvalitet
- 2022:06** Outsourcad it-verksamhet
- 2022:07** Stadens integrerade ledningssystem
- 2022:08** Stadens fritidshem
- 2022:09** Hållbar dagvattenhantering
- 2022:10** Socialt utanförskap hos unga
- 2023:01** Stadens arbete för att motverka välfärdsbrott

Av kommunfullmäktige utsedda revisorer

Eva Aronsson (KD), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmanarevisor för Micasa Fastigheter AB.

Barbro Ernemo (V), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt suppleant för lekmanarevisor AB Svenska Bostäder AB och S:t Erik Markutveckling AB.

Carsten Friberg (M), förtroendevald revisor grupp 1 och 3. Lekmanarevisor för AB Svenska Bostäder, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB.

Ulf Fridebäck (L), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt lekmanarevisor för Kulturhuset Stadsteatern AB.

Bengt Hansson (C), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt lekmanarevisor för Stockholms Hamn AB.

Lena Karlsson (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 3.

Tobias Karlsson (SD), förtroendevald revisor grupp 1 och 2.

Stefan Kindborg (M), förtroendevald revisor grupp 1 och 3.

Carolina Gomez Lagerlöf (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt suppleant för lekmanarevisor Stockholms Business Region AB och Stockholms Hamn AB.

Jan Larsén (M), förtroendevald revisor i grupp 1 och 3 samt lekmanarevisor för Mässfastigheter i Stockholm AB, S:t Erik Försäkrings AB och S:t Erik Livförsäkrings AB.

Sven Lindeberg (L), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmanarevisor för AB Stockholmshem.

Ulla-Britt Ling-Vannerus (M), förtroendevald revisor i grupp 1 och 2 samt lekmanarevisor för AB Stokab, Skolfastigheter i Stockholm AB och S:t Erik Markutveckling AB.

Eva Lundberg (MP), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmanarevisor för Stockholms Stads Parkering AB.

Maria Löfgren (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmanarevisor S:t Erik Försäkring AB och S:t Erik Livförsäkrings AB.

Amanj Mala-Ali (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt suppleant för lekmanarevisor AB Stockholmshem och Skolfastigheter i Stockholm AB.

Lars Riddervik (M), förtroendevald revisor i grupp 1 och 2 samt lekmanarevisor för Stockholm Stadshus AB, AB Familjebostäder och Stockholm Business Region AB.

Bosse Ringholm (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmanarevisorer Stockholm Stadshus AB, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter AB, Mässfastigheter i Stockholm AB och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Michael Santesson (MP), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt lekmanarevisor för Stockholm Vatten och Avfall AB.

Stefan Sjölander (V), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmanarevisor Kulturhuset Stadsteatern AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB.

Gunnar Ågren (V), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmanarevisor AB Stokab och Stockholms Stads Parkering AB.

Stockholms
stad

start.stockholm/revision